

Förvaltningsrätten i Stockholm
Avdelning 33

Mål nr 24012-17 Daniel Beijner./ Stockholms stad angående laglighetsprövning enligt kommunallagen

Stockholms stad genom dess idrottsnämnd, nedan staden, har förelagts att yttra sig över innehållet i de handlingar som klaganden gett in, aktbilaga 20-29. Staden får anföra följande.

Staden hänvisar till sitt tidigare yttrande och vill betona vad som angetts om det överklagade beslutets innebörd, beslutet att åter bedriva verksamhet i Högdalens sim- och idrottshall innefattar inte några ställningstaganden om hur staden efter återgången kommer att bedriva verksamheten i hallen. Omfattningen av den verksamhet som Actic bedriver visar inte hur staden kommer att bedriva verksamheten där. Som nämnts får, som för all kommunal verksamhet, vid var tid gällande politiska beslut styra verksamheten i den i målet aktuella sim- och idrottshallen, bl.a. det idrottspolitiska programmet som omnämns i beslutsunderlaget (tidigare ingivet tjänsteutlåtande).

Staden vill framhålla att de omständigheter klaganden i överklagandet hänvisat till rörande lagligheten av gym- och gruppträningsverksamhet i Högdalens sim- och idrottshall eller i stadens regi i simhallarna på intet sätt ingår som underlag för beslutet om uppföljning av upphandlad verksamhet i hallen.

Vidare kan upprepas att – trots att klaganden argumenterar utifrån en dom i Marknadsdomstolen – det endast är kommunallagens bestämmelser som är relevanta för prövningen i målet. Den numera upphävda kommunallagen (1991:900) ska tillämpas, vilket framgår av övergångsbestämmelserna (punkten 4) till nu gällande kommunallag (2017:725).

Redan av nämnda anledningar ska överklagandet lämnas utan bifall då klaganden inte visat att beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för staden (10 kap. 8 § p. 1. kommunallagen).

Staden har i sitt tidigare yttrande ändå bemött de uppgifter om Actics nuvarande verksamhet som lämnats i överklagandet. Och vad gäller driften av sim- och idrottshallar inklusive de ifrågasatta delarna, gym- och relaxverksamheten, har staden även utvecklat sin uppfattning om att det är fråga om en kommunal angelägenhet.

I laglighetsprövningsmål får domstolen inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före överklagandet utgång (10 kap. 10 § kommunallagen). Staden menar följaktligen att de nya omständigheter som klaganden framfört i sitt yttrande med bilagor inte ska beaktas vid förvaltningsrättens prövning.

För det fall förvaltningsrätten i sin prövning beaktar de nya omständigheterna vill staden bemöta vad klaganden angett om omfattningen av gym- och gruppträningsverksamheten.

Inom ramen för processen kan de genom lagakraftvunna beslut ingångna avtalen med Actic inte prövas enligt kommunallagen. Uppgifterna om den verksamhet som Actic bedrivit under tjänstekoncessionsperioden saknar, som nämnts tidigare, relevans för laglighetsprövningen. Inte heller uppgifterna om hur staden bedrev verksamheten i Högdalens sim- och idrottshall före den 1 juli 2012 har någon betydelse för prövningen i målet.

Staden vidhåller vad som angetts om inriktningen och omfattningen av den gym- och gruppträningsverksamhet som idag bedrivs i stadens anläggningar. Vad klaganden angett om gymtrustning ändrar inte stadens bedömning. Staden bestrider de nya omständigheter med uppgifter/påståenden klaganden nu fört fram.

Klaganden har hänvisat till ett e-postmeddelande från staden, aktbilaga 22, med uppgifter hänförliga till år 2014 (schablonmässig uppdelning intäkter 2014) och 2015 (försäljning årskort). Siffrorna i e-postmeddelandet är kopplade till frågor som ställts till staden i mars 2016.

Vad först gäller de schablonmässiga siffrorna fanns dessa ursprungligen i ett material med en uppställning av intäkter och kostnader för sim- och idrottshallarna baserat på idrottsförvaltningens bokslut 2014 och kompletterades då med förklaring till uppskattade intäkter och kostnader. Uppställningen från bokslutet framgår nedan.

Uppskattade intäkter och kostnader för sim- och idrotts-hallarna baserat på idrottsförvaltningens bokslut 2014

mnkr	Gym och grupp- träning	Övrig verk- samhet 1)	Totalt
Intäkter			
Försäljning årskort o halvårskort	46,9	32,9	79,8
Försäljning engångskort, rabattkort m.m.	6,9	39,4	46,3
Försäljning varor	1,6	3,0	4,6
Försäljning kurser	2,1	16,0	18,1
Planhyror	0,0	15,8	15,8
Hysesintäkter	0,0	3,1	3,1
Övriga intäkter	0,5	1,1	1,6
Summa intäkter totalt:	58,0	111,3	169,3
Kostnader			
Personalkostnader	14,9	72,6	87,5
Mediakostnader	2,2	30,6	32,8
Fastighetskostnader 2)	10,4	102,1	112,5
Övriga driftkostnader	12,4	21,1	33,5
Summa kostnader enheterna och fastighet:	39,9	226,4	266,3
Påslag kostnader			
Gemensamma kostnader driftavdelningen m.m.	4,0	ej klart	
Generellt OH (förvaltningsadm) 3%	1,3	ej klart	
Summa påslag:	5,3		
Summa kostnader totalt:	45,2		
Netto överskott:	12,8		

1) Bad, vattenjympa, simskoleverksamhet, idrottshall, utebad, föreningsverksamhet m.m.

2) Teknisk tillsyn, fastighetsunderhåll, försäkring, lokalhyror inhyrda anläggningar

Anläggningar:

Eriksdalsbadet, Farsta, Forsgrenska, GIH, Husby, Hägersten, Kampement Kronoberg, Liljeholmsbadet, Nytorp, Nälsta, Sandsborg, Skärholmen, Tensta, Vällingby, Västertorp, Åkeshov, Älvsjöbadet

I uppställningen fördelades 75 procent av intäkterna för års- och halvårskort där bad samt gym och/eller gruppträning ingår till gym- och gruppträning. Fördelningen baserades på resultatet av en kundenkät som gjordes 2009.

Bad ingår i samtliga årskort och halvårskort som avser gruppträning och/eller gym. Förutom årskort och halvårskort säljs även engångsbiljetter och olika typer av rabattkort, t.ex. sommarkort. Stadens priser för gym- och gruppträningsverksamheten är, som nämnts tidigare, inte inriktad på vinst men ska ge intäkter som inte understiger självkostnaden för verksamheten eftersom det finns en kommersiell marknad. Bad, simskola, skolsim och framför allt föreningsverksamhet är däremot kraftigt subventionerade och skattefinansierade. Om självkostnadsprincipen gällt även för denna verksamhet hade

såväl intäkterna som proportionerna mellan verksamheterna sett an-
norlunda ut. Uppskattade kostnader torde därför vara ett bättre mått
på att bedöma friskvårdsaktiviteters relation till övrig verksamhet.
Simhallstaxorna fastställs av Stockholms kommunfullmäktige.

Någon uppdelning på gruppträning/gym kan inte utläsas i idrottsför-
valtningens ekonomisystem/redovisning. Det innebär att intäkterna
för bad och gruppträning/gym är integrerade och simhallarnas verk-
samheter för folkhälsan är mycket integrerade. Exempelvis visar
fördelningen av gruppträningspassen de senaste åren att 20 % av
gruppträningen är vattengympa och cirka 25 % av bokningarna av
passen avser vattengympa som kan kopplas till badverksamheten.

Det är heller inte praktiskt möjligt att fördela intäkter och alla kost-
nader, till exempel kostnader för personal, hyror, ledning och kassa-
system direkt i redovisningen. För att få fram ett resultat för gym-
och gruppträning specifikt måste därför boksluten gås igenom och
en fördelning av vissa intäkter och kostnader direkt och andra scha-
blonmässigt ske. Även overheadkostnader måste fördelas med hjälp
av påslag. En hel del resurser samutnyttjas som till stor del utgörs
av fasta kostnader, som badverksamheten ändå medför. Som exem-
pel kan nämnas reception, IT-system, ledning, omklädningsrum och
övriga gemensamma lokalutrymmen.

Det är alltså inte fråga om någon statistik och siffrorna är så scha-
bloniserade och förknippade med sådan osäkerhet att det inte –
såsom klaganden gör gällande – framgår att av de totala intäkterna
från stadens simhallar tillskrivs gym- och gruppträning 34,25% för
år 2014 eller att försäljningen av olika typer av kort som tillskrivs
gym- och gruppträning uppgår till 43 % av intäkterna för år 2014.

Vad sedan gäller uppgifterna om årskort 2015 är dessa lämnade som
svar på en fråga om siffror på intäkterna för de kort som säljs som
innefattar gym- och gruppträning (kort där bad ingår).

I kolumnen med siffror Försäljning årskort 2015 i aktbilaga 22 sak-
nas därför uppgifter om badårskort som såldes det året. Dessutom
har autogirobetalningar inte beaktats.

Enligt kassasystemet ENTRY uppgår intäkterna 2015 för årskorts-
försäljning badårskort till 12 595 000 kr (utan beaktande av autogi-
robetalningar). Som nämnts ovan är badverksamheten skattesub-
ventionerad och dessutom säljs engångsbiljetter och andra kort som
inte avser årskort eller halvårskort.

De siffror klaganden hänvisat till visar inte heller att av de totala intäkterna från stadens simhallar tillskrivs gym- och gruppträning 65 % för år 2015 såsom påståtts.

Klaganden har även gett in aktbilaga 23 och har påstått att det är statistik som visar att 46,6 % av samtliga privatbesök på stadens simhallar gjordes i syfte att nyttja förevarande gym- och gruppträningslokaler samt att mer än hälften av besöken på stadens simhallar i Skärholmen, Tensta, Vällingby, Västertorp och Åkeshov gjordes i syfte att nyttja gymverksamheten år 2014.

Någon besöksstatistik utifrån vad kunderna gör när de besöker simhallarna förs inte av staden. I kassasystemet i simhallarna och de avgiftsbelagda utomhusbaden registreras endast vilken typ av kort som används när en person passerar kassan. Som nämnts ingår bad i samtliga årskort/halvårskort och dessutom finns engångsbiljetter och andra rabattkort. Besökssiffrorna visar alltså inget om kundens syfte med simhallsbesöket och de är dessutom förknippade med osäkerhet p.g.a. att inpassering av föreningar, skolor och simskola inte alltid registreras i systemet.

Klagandens uppgifter visar varken att det är fråga om statistik eller något om andelen besök som gjorts i syfte att gymma på angivna simhallar det året.

Det kan tilläggas att en nyligen gjord genomgång av ytorna i samtliga anläggningar – sim- och idrottshallar samt avgiftsbelagda utomhusbad som staden driver – för att ta reda på hur stor del av lokalytan BTA kvm som används för gruppträning och gym (friskvårdsvårdsyta) visar att friskvårdsyternas andel i anläggningarna i genomsnitt utgör endast 5,1 % av nämnda ytor. Det alltså, som nämnts, fråga om friskvård i begränsad omfattning såväl sett till yta som i ekonomiska termer. För att bemöta vad klaganden angett om Högdalens sim- och idrottshall idag kan nämnas att motsvarande andel där uppgår till 8,9 %.

Vad klaganden anfört och de handlingar klaganden gett in visar inte hur staden kommer att bedriva verksamheten i Högdalens sim- och idrottshall efter återgången till egen regi. Den kommande verksamheten bestäms inte av det nu överklagade beslutet. De omständigheter klaganden angett till stöd för överklagandet kan inte läggas till grund för att upphäva det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför avslås.